

1984/85:13

Måndagen den 22 oktober

Kl. 12.00

1 § Justerades protokollet för den 12 innevarande månad.

2 § Svar på fråga 1984/85:71 om tidpunkten för avlämnande av proposition om differentierade vårdavgifter

Anf. 1 Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Margó Ingvardsson har frågat mig när regeringen ämnar lägga fram en proposition om de differentierade vårdavgifterna.

Den arbetsgrupp inom socialdepartementet som har haft i uppdrag att följa upp tillämpningen av differentierade vårdavgifter vid sjukhusvård och som senare fick i uppgift att även belysa olika möjligheter till lösningar har slutfört sitt arbete våren 1984.

Arbetsgruppens slutrapport (Pensionärernas vårdavgifter vid sjukhusvård, Ds S 1984:10) liksom gruppens delrapport (Tillämpningen av differentierade vårdavgifter, Ds S 1983:13) remissbehandlas f. n. Remisstiden går ut den 1 november i år.

När remissinstanserna har lämnat sina synpunkter och frågan har beretts i vederbörlig ordning avser jag att föreslå regeringen att återkomma till riksdagen i denna fråga.

Anf. 2 MARGÓ INGVARDSSON (vpk):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret på min fråga. Något svar på när propositionen skall komma fick jag ändå inte.

Det var i april 1984 när vi senast diskuterade vårdavgifterna här i riksdagen. Då utgick vi från att vi skulle ha ett regeringsförslag i höst. Det var liksom underförstått i debatten, även om det inte sades klart ut. I maj var den tillsatta arbetsgruppen klar med sitt uppdrag. Det hade alltså funnits möjlighet att komma med ett förslag under hösten. På grund av att regeringen inte nu kommer att lägga fram ett förslag under hösten – det finns nämligen inte upptaget på propositionsförteckningen för 1984 – finns det alltså ingen möjlighet att få en ändring i systemet ens under 1985.

*Om tidpunkten för
avlämnande av
proposition om dif-
ferentierade vård-
avgifter*

19 av sjukvårdshuvudmännen tillämpar nu systemet. 5 sjukvårdshuvudmän har beslutat att införa systemet men väntar med tillämpningen, och 2 har beslutat att inte införa detsamma. De 19 sjukvårdshuvudmän som tillämpar systemet har i vissa fall byggt upp en ganska omfattande administration. Ju längre det dröjer innan regeringen kommer med ett förslag till förändring, desto mer låses systemet fast.

Ett av huvudskälen till att införa de differentierade vårdavgifterna var rättvisekravet, sades det. Men rättvisan har inte ökat. I stället är det orättvisan som har ökat mellan pensionärer, mellan olika landstingsområden och mellan pensionärer och andra. Anser regeringen att systemet med differentierade vårdavgifter medför problem, t. ex. orättvisa mellan pensionärer? Två pensionärer ligger på samma vårdsal – det här är ett exempel som vi har hört förut. Den ena är miljonär men folkpensionär och betalar samma vårdavgift som den pensionär som är utan förmögenhet men som har en full ATP-pension. Anser regeringen att det är förödmjukande för den enskilde och sätter den personliga integriteten ur spel när man tvingas redovisa att man önskar behålla en större del av pensionen för personliga utgifter, t. ex. för att gå till hårfrisörskan, köpa kläder, nöjen, osv.?

Anser regeringen att det medför problem när en socialdemokratisk regering håller fast vid ett system som många inom arbetarrörelsen anser strida mot arbetarrörelsens grundläggande uppfattning, att sjukvården skall betalas solidariskt och lika av alla?

Anf. 3 Statsrådet GERTRUD SIGURDSEN:

Herr talman! Jag är inte i dag beredd att gå in i en diskussion i sakfrågan.

Jag tycker att även Margó Ingvardsson skulle tycka att det är ett riktigt förfaringsätt i god demokratisk ordning att rapporter remissbehandlas. Remisstiden går ut den 1 november. Vissa remissinstanser har dessutom begärt och medgivits något förlängd tid till den 15 november.

Jag upprepar vad jag sade i mitt interpellationssvar den 19 januari i år:

”När beredningsarbetet är avslutat, avser regeringen att återkomma till riksdagen.”

Anf. 4 MARGÓ INGWARDSSON (vpk):

Herr talman! Statsrådet har också sagt i de debatter som vi har haft om de här avgifterna, att hon har tagit det som en direkt beställning från riksdagen att beredningsarbetet skulle utföras skyndsamt. I utskottsbehandlingen av ärendet anges också klart att det skall vara en skyndsamt utredning.

Arbetsgruppens slutrapport låg klar i maj i år, och det hade alltså funnits möjlighet att följa det riksdagen hade sagt om skyndsamt behandling och komma med en proposition i höst.

Statsrådet är i dag inte ens beredd att tala om när vi kan vänta oss en proposition. Får jag fråga direkt: Kan vi vänta oss propositionen under våren – för det är väl ändå meningen att det skall komma en proposition i frågan?

3 § Föredrogs och hänvisades
Propositionerna
1984/85:17 till konstitutionsutskottet
1984/85:27 till jordbruksutskottet
1984/85:39 till socialutskottet

4 § Anmäldes och bordlades
Proposition
1984/85:24 Socialförsäkringsväsendet under krig och krigsfara

5 § Anmäldes och bordlades
Motionerna
1984/85:51 av *Bengt Westerberg m. fl.*
1984/85:52 av *Ulf Adelson m. fl.*
Basenheten vid 1987 års taxering (prop. 1984/85:9)
1984/85:53 av *Olle Grahn*
1984/85:54 av *Rolf Dahlberg m. fl.*
1984/85:55 av *Kjell Mattsson m. fl.*
Ändring av bestämmelserna om markvillkoret för statliga bostadslån (prop.
1984/85:15)
1984/85:56 av *Rolf Clarkson m. fl.*
Boende- och nyttoparkering på gatumark (prop. 1984/85:14)

6 § Meddelande om interpellation

Meddelades att följande interpellation framställdes

den 19 oktober

1984/85:52 av *Paul Lestander* (vpk) till finansministern om löntagarfonder-
nas medelsplacering:

De fem fonderna har nyligen inlett sin verksamhet. Beslutet i riksdagen om inrättandet av dessa fonder går i huvudsak ut på att säkra en real avkastning på 3 % i de placeringar som görs. När det gäller frågan var dessa medel skall placeras öppnar riksdagsbeslutet möjligheter för både satsningar i börsnoterade företag och investmentbolag för små och medelstora företag.

Inför riksdagsbeslutet krävde vpk att fonderna skulle inrättas som renodlade investeringsfonder (sambällsfonder). Dessa skulle kunna användas för insatser i samhällsägda företag, kooperativt ägda företag och företag som ägs av de anställda. Vpk-förslaget innehöll också ett delmoment om de fackliga organisationernas rätt att ur sambällsfonderna ta medel för att skapa lokala fackliga investeringsfonder. Vpk:s fondförslag var ägnat att utgöra en del av de arbetandes motmakt mot storfinansens. Det var ett förslag som

Nr 13

Måndagen den
22 oktober 1984

*Meddelande om
interpellation*

*Meddelande om
frågor*

skulle ha tjänat de lönearbetandes intressen och gett ett bidrag till deras frigörelse.

Nu avslogs vpk:s förslag. Ingenting har hittills inträffat som tyder på att socialdemokraterna är beredda att omändra fondernas konstruktion och målsättning så att de motsvarar vpk:s förslag. Men hur fondmedlen används kan ha stor betydelse även inom de ramar som nuvarande beslut ger. Fonderna har ingen uttalad regionalpolitisk målsättning. Så t. ex. har krav på exempelvis Sydfonden rests från en facksektion i Hultsfred. Där framhålls vikten av stödinsatser när de löncarbetande övertar ett företag från de tidigare ägarna. Även i andra delar av landet finns projekt där kraftfulla insatser väl kunde motiveras.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till finansministern:

1. Är avkastningskravet vid varje placeringstillfälle överordnat alla andra krav som kan resas på dessa folkägda fonder?
2. Är regeringen beredd att i tilläggsdirektiv till fondstyrelserna betona vikten av lokala direktinsatser för nyindustrialisering och nya jobb?
3. Kommer regeringen att se till att Nordfondens resurser också används för de insatser som behövs i malmfälten för nya förädlingssteg bl. a. i LKAB Järnsvamp och handelsgödselframställning?

7 § Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 19 oktober

1984/85:115 av *Paul Lestander* (vpk) till industriministern om ett aluminiumsmältverk i Piteå:

Statens vattenfallsverk har nu presenterat en utredning om ett aluminiumsmältverk i Piteå. Vattenfallsverket har förklarat sig berett att satsa 150 miljoner i ett sådant projekt.

Det är utomordentligt angeläget att nödvändiga samordningsinsatser inleds och att regeringen börjar arbeta för att smältverket skall kunna byggas.

Mot ovanstående bakgrund vill jag fråga industriministern:

Vilka åtgärder tänker industriministern vidta för att byggandet av ett aluminiumsmältverk i Piteå skall kunna startas?

1984/85:116 av *Oswald Söderqvist* (vpk) till utrikesministern om den kurdiska befolkningens situation i Turkiet och Iran:

Den kurdiska befolkningen i Turkiet och Iran har de senaste månaderna utsatts för stora militära operationer av resp. regering. Områden i Turkiet har helt avspärrats av militären och evakueringar av kurdiska byar är

planlagda eller pågår. Samma är förhållandet i Iran, där regeringen för ett regelrätt krig mot den kurdiska befolkningen. Läget blir särskilt allvarligt genom det samarbete som turkiska och iranska militärer tillämpar i dessa aktioner.

Jag vill därför fråga utrikesministern:

Vilka informationer har den svenska regeringen om läget i det aktuella området och om det samarbete som Turkiet och Iran tillämpar i förtrycket av kurderna?

1984/85:117 av *Bertil Måbrink* (vpk) till arbetsmarknadsministern om arbetslösheten i Gävleborgs län:

Arbetslösheten i Gävleborgs län är fortfarande hög, trots att landet befinner sig i ett "gynnsamt konjunkturläge". Under kommande vinter befarar länsarbetsnämnden att antalet arbetslösa i länet kommer att uppgå till ca 9 000. Enligt länsarbetsnämndens prognoser kommer dessutom arbetslösheten bland kvinnor över 19 år att under första halvåret 1985 bli högre än någonsin.

En sådan utveckling är oacceptabel. Det ankommer på regeringen att se till att den nu höga arbetslösheten kraftigt reduceras.

Jag vill fråga:

Vilka åtgärder avser regeringen vidta för att minska nuvarande höga arbetslöshet och förhindra en ytterligare ökning?

1984/85:118 av *Björn Samuelson* (vpk) till utbildningsministern om planerna på uppdragsutbildning inom högskolan för utländska studerande:

Förslag har väckts om att anordna uppdragsutbildning för utlandet inom vissa högskoleområden. Vpk ställer sig i princip inte avvisande till sådan verksamhet, om det innebär bl. a. att man förbättrar utnyttjandegraden av befintlig resurs. Ett förslag i denna riktning är att anordna tandläkarutbildning vid högskolan i Malmö för utländska studerande.

Mot bakgrund av bl. a. detta förslag vill jag fråga utbildningsministern:

Hur långt har planerna kommit med att anordna tjänsteexport i form av utbildningsplatser inom tandläkarutbildningen i Malmö, och vilka utbildningsetiska regler skall gälla då man erbjuder tjänst i form av utbildning till utlandet?

1984/85:119 av *Eva Hjelmström* (vpk) till statsrådet Bengt Göransson om utställningsersättning till konstnärer:

Frågan om utställningsersättning till konstnärer har diskuterats under en följd av år. Redan 1976 förklarade kulturutskottet att: "Utskottet ställer sig helt bakom principen att konstnärerna bör ersättas för sin medverkan i olika utställningar." Sedan dess har frågan stötts och blötts i utredningar och förhandlingar, men resultaten har uteblivit.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande fråga till kulturministern:

Vad avser regeringen att göra för att snarast få till stånd en lösning vad gäller utställningsersättningen till konstnärerna?

1984/85:120 av *Eva Hjelmström* (vpk) till statsrådet Bengt Göransson om de statliga pålagorna inom kulturområdet:

Det är i år tio år sedan riksdagen fattade beslut om de kulturpolitiska målen. Tyvärr har det sedan dess alltför ofta hänt, och händer alltjämt, att andra politiska beslut som fattas och åtgärder som vidtas av olika myndigheter påverkar kulturpolitiken på ett negativt sätt, utan att de i egentlig mening är kulturpolitiska till sin innebörd. Från vpk:s sida har vi tidigare bl. a. tagit upp frågan om vad portohöjningarna har inneburit för kulturtidskrifterna. Ett aktuellt exempel är att man inom tullverket beslutat betrakta filmer, avsedda för en tillfällig kulturfestival, som kommersiella, vilket medför tullkostnader och moms. Det är oroande att sådana icke kulturpolitiska åtgärder kommer att i praktiken drabba kulturen.

Jag vill därför fråga kulturministern:

Vilka åtgärder är regeringen beredd att vidta för att det ekonomiskt mycket känsliga kulturområdet skall skyddas från pålagor av olika slag som kan medföra att meningen med de kulturpolitiska målen urholkas?

1984/85:121 av *Wiggo Komstedt* (m) till justitieministern om sekretesskyddet för enskild persons uppehållsort:

Sekretesslagens innebörd är att bl. a. skydda enskilda medborgare. Trots denna målsättning finns det i lagen vissa luckor, som gör att den enskilde inte får sekretesskydd som lagen avsett.

Om polis och/eller domstol beslutat att en viss person och dennes anhöriga skall skyddas genom att deras uppehållsort inte får offentliggöras gäller sekretesslagen. Detta visar sig i praktiken inte ge det fulla skydd som lagen avser.

I mantalslängd, skattelängd och fastighetslängd går det att mycket enkelt ta fram uppgifter om den eller dem som skall skyddas genom sekretesslagen.

1. Har justitieministern uppmärksammat nämnda brister i sekretesslagen?
2. Avser justitieministern föreslå sådana åtgärder att nämnda brister undanröjs?

8 § Kammaren åtskildes kl. 12.08.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON